

Eestseisuse erakorraline koosolek 12.06.2023 veebis.

Osalesid: Jüri Lember, Jana Stahl, Kristiina Maripuu, Riho Rahuoja, Anu Streng, Meelis Mereäär

Päevakord

1. Ülevaade töörühmade ja eestseisuse tegevusest sellel aastal
2. Uue ESK strateegia väljatöötamise põhikriteeriumid
3. Põhikirja muudatusettepanek(ud)
4. Eestseisuse liikmete tõstatatud teemad või ettepanekud

1. ARUTELU Jüri Lember annab ülevaate töörühmade tegevusest.

Kultuuri töörühm, juhib Liina Miks (kokkuvõtte koostanud Liina Miks).

Eesti Saarte Kogu kultuuri töörühma tegevusest. Kultuuri töörühm käivitus 26. septembril 2023, kus me tegime saare esindajatega läbi olukorra kaardistamise. Selle kohta ilmus ka tutvustav lugu: [ESK kultuuritöörühma kogunemisest - Eesti Saarte Kogu \(saared.ee\)](https://saared.ee).

Selle kohta sai koostatud väikene memo. Sellest töögrupi arutelust koorus välja alljärgnev projekt:

Eesti Saarte Kogu poolt sai novembris esitatud projekt : Saarte noorte pärimuspäevad Hiiumaal - "PÄEVASAARE LOOD" . Projekti rahastavad Rahvakultuuri Keskus, Kultuurkapital, Eesti Kultuuriseltside Ühendus ning ka osalejad ning omavalitsused. Kogu eelarve maht 10870 eurot, sellest ESK omaosaluse kohustus 1000 eurot. Projekti toetuse raha on tänaseks laekunud ESK arvele (*ma ei ole seda tegelikult kontrollinud, aga eeldan*).

Projekti sisu, lühidalt:

Viiakse läbi saarte laste pärimuspäevad 15.-17. septembril Hiiumaal. Projektiga kaasatakse 120 pärimuskultuuriga tegelevat last Saaremaalt, Vormsilt, Muhust, Kihnust, Ruhnust, Pranglilt ja Hiiumaalt. Kolme kooslemise päeva sisse mahuvad nii kodus ette valmistatud oma saare pärandkultuuri tutvustavad etteasted kui hiiu saare lugudest osasaamine, õpitoad. Sündmus lõppeb ühise kontserdiga. Pärimuspäevadega on hõlmatud erinevate saarte pärimusega tegelevad lapsed vanuses 7-18 eluaastat. Kokku 11 erinevat laste pärimuskultuuri gruppi, 120 last. Projektil on kokku 10 partnerit lisaks ESKle.

Messengeris toimetab kultuuritöörühma jutugrupp, kus me aeg-ajalt jagame teemasid, mis saarte kultuuri kohta kusagil ilmub või mida ESK meediaplatvormid võiksid avaldada või mille suhtes seisukoha võtta. Projekti jaoks olemas osalejate list. Kevadel toimus paar zoome kohtumist, et projekti infot värskendada ja eelarve üksikasju arutada. Tegevus aktiveerub suve II poolel.

Turvalisuse töörühm, juhib Rein Tafenau (tema sõnastuses allpool kokkuvõte):

Töörühma töö on osaloselt tehtud. Esmane probleem on inimressurss, keda pole lihtsalt. Ja siis muud klassikalised puudused. Kellel pole depoo hoonet ja kellel varustust. Merepäästes on esmane paadi puudus.

Alustanud ei ole eestseisusele teadaolevalt looduse- ja keskkonna töörühm. Hariduse töörühmal puudub juht.

J.Lember teeb kokkuvõtte õigusloome töörühma tegevusest. Õigusloome töörühm on tegelenud PVS-st väikesaarte väljaarvamise küsimusega Osmussaare näitel ja **samal saarel toimunud üldkogul otsustatu alusel..** PVS muudatusettepanek saadeti välja juba eelmisel aastal **regionaalminister Riina Solmanile. Samuti on vastav eelnõu koos seletuskirjaga edastatud tänasele rahandusminsitriile M Võrklaevale koos palvega seda menetleda.** J. Lember arvab, et sama küsimusega tuleks edasi tegeleda **kuna lahendust hetkel pole.** Lõplik seisukoht **Rahandusministeeriumis 2022 sügisel** jäi selline, et julgeoleku ja asustuse seisukohalt on oluline, et saared oleks asustatud ja seal elaks vähemalt 1 inimene. Toomas Luhaäär on saatnud pöördumise Naissaare üldplaneeringu menetlemise osas vallale ja ministeeriumile, sest PVS sätestab, et saare üldkogu peab üldplaneeringu kooskõlastama. Sellele tuli vastus, et see on vallale soovituslik ja üldplaneeringu koostamisel ei pea arvestama üldkogu arvamusega. Veel on Toomas Luhaäär tegelenud Euroopa Liidu toetuste ümberjagamise küsimuses regiooniti, sest see mõjutab saarte kogukondi ja saatis vastava pöördumise ministeeriumile. Madis Kallase vastuses antud küsimuses on saadetud tutvumiseks eestseisusele ja juhatusele. Maade võõrandamine väikesaartel (kokkuost suures mahus, mis on probleemne kogukonna jaoks, sest jätkusuutliku asustuse jaoks vajalikku maad jääb aina vähemaks) on veel üks oluline küsimus. Solmani juures eelmisel aastal ei leitud sellele konstruktiivset lahendust, kuid sama küsimusega tasub edasi tegeleda. Jahinduse töögrupp alustab augustis, sest Vormsi, Pakri saared ja Vilsandi on teinud ettepanekuid jahiseaduse muutmiseks. Arutelu käigus leitakse, kui osades töörühmades on inimressurss vähene, siis võiks lahendus olla nii töömahukate küsimuste paremaks lahendamiseks (projekti)partnerlus teadusasutustega.

2. ARUTELU Põhikiri sätestab, et eestseisus töötab välja strateegia ja koostab lähiaastate prioriteedid. Jüri leiab, et strateegia peaks olema lühem ja lakoonilisem ning toob näiteks TalTech arengukava. Tegevuse eesmärgid sätestatakse aastani 2030 ja dokumendi nimeks võiks olla tegevussuunised 2024-2030. Strateegia kuni 2020 sisaldas osaliselt laialivalguvat bürokraatlikku teksti, mida tuleks vältida. Kristiina Maripuu arvab, et strateegia peaks olema lühem, eesmärgid konkreetselt välja toodud ja strateegia mõõdetav. Põhikirjas juba kirjas olevaid eesmärke uuesti strateegiasse tuua pole vaja, **vaid nende alusel on vaja sõnastada konkreetsed ja reaalsed eesmärgid aastaks 2030.**

Strateegiadokument ehk tegevussuunised peaks sisaldama vähemalt põgusat sissejuhatust seonduvalt eelnevalt, 2020 aastani kehtinud, dokumendiga, ESK visiooni ja missiooni ning seejärel konkreetseid, 7 aastaks püstitatud eesmärgi. Ülejäänud nõustuvad Jüri ja Kristiina seisukohtadega. Eesmärgiks võtta tegevussuuniste/ strateegia esitamine sügavalt üldkogule kinnitamiseks.

3. ARUTELU

Tulenevalt asjaolust, et juhatus ei pidanud eestseisuse kokkukutsumist maikuus võimalikuks (selgitus juhatus selle seisukoha osas puudub jätkuvalt) ja lisas Abruca üldkogu päevakorda punkti eestseisuse koosoleku kohta, mida eelnevalt eestseisusega ei koosõlastatud, siis teeb eestseisus järgmise ettepaneku juhatusle ja üldkogule arutamiseks - muuta ära põhikirja punkt 5.4. see osa, mis annab eestseisuse kokkukutsumiskohustuse juhatusle. Muudetud kujul põhikirja punkt 5.4. oleks järgmine: Eestseisuse korralised koosolekud toimuvad vähemalt kaks korda aastas ja need kutsuvad kokku **eestseisuse vanem või tema puudumisel asevanem**. Ettepaneku eestseisuse erakorralise koosoleku kokkukutsumiseks võib teha eestseisuse iga liige. Ettepanemise tähtaeg on vähemalt 2 nädalat.

18.05.2019 vastu võetud põhikirjaga loodi ESK juurde eestseisus, mis sisuliselt on üldkogude vahelisel ajal ESK liikmeskonna esinduskogu ja sarnaselt kohalike omavalitsustega on eestseisusel volikogu roll ning sarnaselt valdadega **eestseisuse koosolekutel tehtud otsused on juhatusle täitmiseks Esinduskogu volitusi ja rolli reguleerib lisaks ESK-i põhikirjale Mittetulundus- ühingute seadus ja eraldiseisvalt selle § 25**. Segadus on tekkinud asjaolust, et juhatuses unustati ära, et otsused on kollegiaalsed ja juhatus lähtub mh enda töös ikkagi eestseisuse koosolekute otsustest. Muudel juhtudel on eestseisuse liikmete ettepanekud juhatusle soovituslikud. 2019.a. põhikiri koos eestseisuse kodukorraga muutis ESK mittetulundusühinguks, kus infovahetus on arusaadav, läbipaistev ja saarte esindatus otsuste tegemisel ESK juures üheselt arusaadav ning hoolimata oma väiksusest on ESK jätkuvalt mittetulundusühing, mis seisab **organiseeritult, MTÜ-de seaduse ja põhikirja alusel**, enda liikmeks olevate saarte huvide ja õiguste eest.

4. ARUTELU Mark Soosaar pakkus välja, et augustikuus võiks olla eestseisuse ja juhatus kokkusaamine Madis Kallasega, et arutada saarte probleeme. Eestseisus võiks koguneda korralisele koosolekule uuesti sügisel enne järgmist üldkogu. Kristiina Maripuu lisab, et Kallasega võiks juba praegu kokku leppida. K. Maripuu teeb ettepaneku, et kirjutab Madis Kallasele ise ja J. Lember lisab, et lähtuda saab sellest, et eestseisus on heaks kiitnud augustikuise kokkusaamise. Jüri arvab, et prooviks kokku leppida kokkusaamise **ministriga mõneks nädalavahetuseks, mitte tööpäeva sees**.